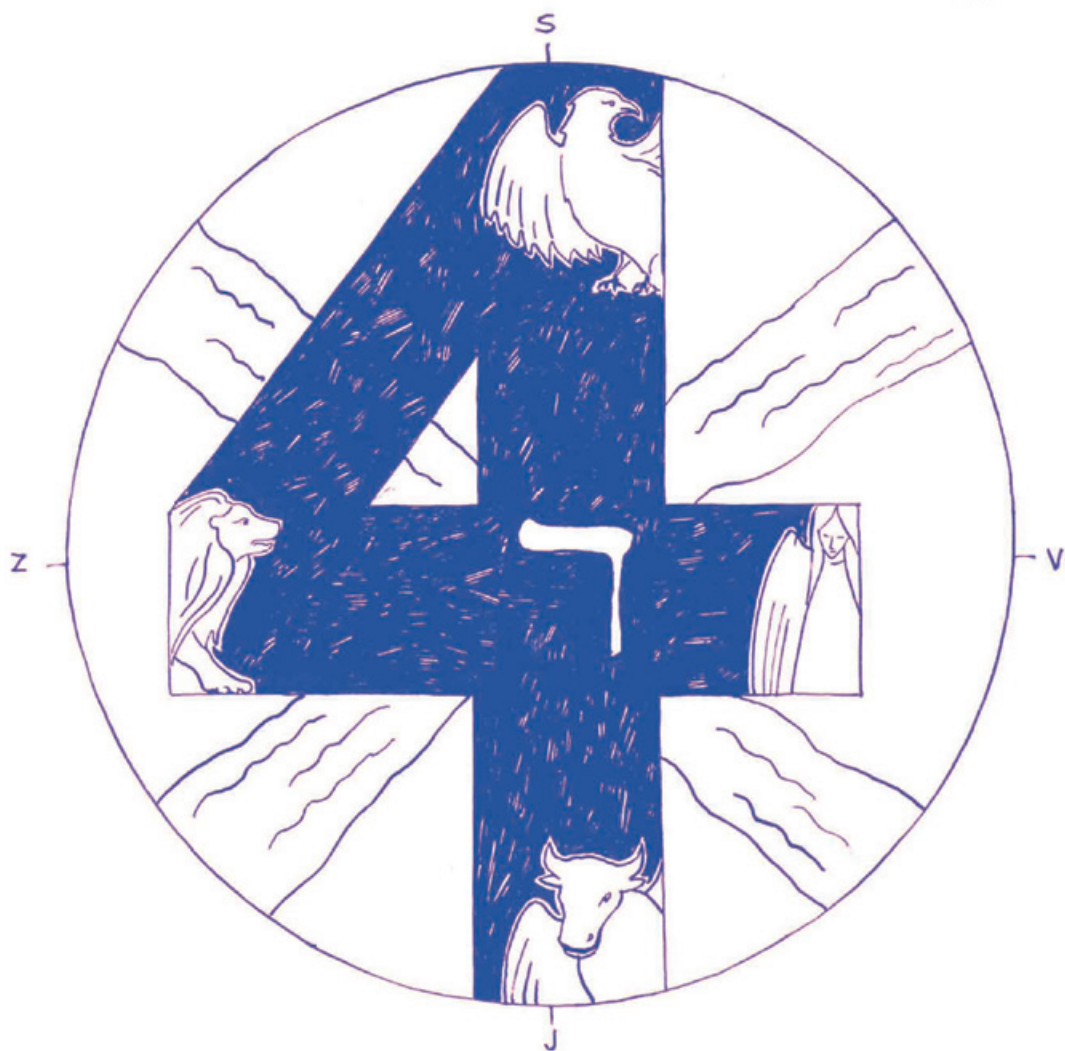

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2018

4

ÚVODNÍK

Milí čtenáři Setkávání,

nevím přesně, co se má do takového úvodníku psát. Nejlépe prý něco aktuálního. Ale psát, že tu máme jaro nebo že budeme slavit Velikonoce, to by bylo nošením dříví do lesa. Protože ale za sebou máme několik pěkných prvních jarních dnů, svěřím se vám se svým dětským traumatem, na které si každé jaro vzpomenu.

Ve druhé třídě mi soudružka učitelka Pernická přidělila básničku k recitování. Měla jsem docela štěstí, vyšla na mě zcela apolitická báseň Františka Halase „Co všechno musí udělat jaro“. Personifikované jaro je v ní pilným pracovníkem: Vytáhnout trávu z hlíny a na zeleno natřít, načernit všechny stíny a všechno živé sbratřit. Rozmíchat v lese barvy a kdeco z rána zrosit, probudit v zemi larvy a teplo do děr nosit...

Vždycky v dubnu býval Den SNB a my jsme vyrazili na místní služebnu VB soudruhům příslušníkům předvést kulturní program k jejich svátku. V zasedačce seděli důstojní muži v zeleném, školní pěvecký sbor zpíval, recitátoři recitovali, až přišla řada na mě. Uklonila jsem se a řekla jsem: „František Halas: Co všechno musí udělat jaro...“ A dál nic. Vůbec nic. Okno. Okno velké jako budova OV KSČ.

Nic tak hrozného se nestalo, za sabotáž to nikdo nepovažoval, soudruzi příslušníci se mému trapasu chápavě usmáli a dostala jsem žlutou sodovku a chlebiček jako všichni ostatní. Jenom jsem se od té doby bála potkat na ulici policajta. Oni se taky tenkrát kdovíjak příjemně netvářili. Každého jsem si zkoumavě prohlížela, jestli u té ostudy tenkrát byl a jestli si mě pamatuje.

Vlastně ani nevím, kdy mě to přešlo. Když jsem byla v osmé třídě, přišel Listopad 89 a já jsem pochopila, že spousta lidí v té době měla mnohem horší zkušenosti a mnohem zásadnější důvody bát se setkání s příslušníky VB.

Vážím si toho, že dnes žiju v zemi, kde se člověk nemusí policistů bát. Určitě ne kvůli tomu, s kým se schází, na jaký jde koncert, jakou knížku si nese v batohu, proti čemu demonstruje. Ani kvůli tomu, čemu věří, s kým se modlí nebo slaví večeri Páně. A když se stane, že někde policisté překročí svoje pravomoci, že jsou tu noviny, které to napíší, a soudy, před kterými se můžete bránit.

Právě to letošní jaro si také možná víc než kdykoli předtím uvědomuji, že to není samozřejmé. Jsou země, kde se lidé státní moci bojí. Kde nemohou chodit, kam chtějí, poslouchat hudbu, jakou chtějí, věřit, čemu chtějí, modlit se, s kým chtějí. Nejspíš jste v posledních týdnech zachytili zprávu, že sedmdesáti čínským křesťanům, kteří u nás žádají o azyl, jej ministerstvo vnitra odmítlo udělit. Byli prý ve své zemi málo pronásledováni. Jejich svědectví i zprávy nezávislých organizací o pronásledování křesťanských církví, rozhánění bohoslužebných shromáždění, vyhrožování, zavírání, to všechno bylo našim úřadům málo. Stejně jako oprávněný strach, že při prozrazení identity žadatelů budou v Číně trestány jejich rodiny. O tom, co se nejspíš stane s těmi, kdo se budou muset do Číny vrátit, ani nemluvě.

My tady u nás prožíváme jaro i nadcházející Velikonoce svobodně. Dokonce si můžeme bez obav vybrat, jestli dáme přednost jarnímu prodlouženému víkendů na chatě nebo křesťanskému slavení Velikonoc. Tím víc bychom si měli vážit těch, kdo kvůli věrnosti Kristu, rozhodnutí pro účast na bohoslužbách musí čelit velmi tvrdým důsledkům. K nám přišli právě proto, že doufají, že u nás je nikdo pronásledovat nebude a jejich pronásledování nedopustí. Nevím, jestli by nám naše jaro nezšedlo a naše svátky se nějak nevyprázdnily, kdyby nám něco takového bylo jedno...

Požehnané a nadějně Velikonoce všem!

Radka Včelná

BYLO

Sborová neděle - jak se hraje baseball

V neděli 25. února se ve sboru Brno I konala sborová neděle. Při bohoslužbách bratr farář Jiří Gruber kázal o obavách apoštola Pavla, jak si stojí sbor v Soluni. Potom jsme se sešli na faře v sále Václava Pokorného. V zatemněném sále jsme mohli sledovat téměř čtyři stovky fotografií z různých oblastí života sboru od bohoslužeb, ekumenických shromáždění, díkčinění, presbyterní konferenci, dětskou vánoční slavnost, přes besedy a rozhovory s osobnostmi, skautskou neděli, víkendový pobyt mládeže, pobyt na Blažkově, návštěvu z Basileje, až po ekumenickou pouť, noc muzeí a kostelů, výstavy, nešpory a koncerty v Červeném kostele. Promítání z dodaných snímků

sestavil Jan Franců. V časovém dokumentu Milana Ryšavého jsme mohli po hodinách sledovat bourání a výstavbu nové fary na Pellicově.

Po společném chutném obědě (slepičí polévka a drůbeží maso se žampiony a těstovinami) nás Jakub Ventruba seznámil se základy hry baseball. Mohli jsme si osahat míček, pátku i chytací rukavici. Dozvěděli jsme se, jakou roli má nadhazovač, pálkař, který se po odpálení snaží oběhnout mety, catcher (chytač) a další hráči v poli, jak lze vyautovat soupeře atd. Baseballový míček přitom letí i rychlostí přes 100 mil/h (160 km/h). Viděli jsme i klipy jednotlivých situací v podání nejlepších hráčů. Mimo Ameriku je hra rozšířena nejvíce v Japonsku, Jižní Korei a na Tajvanu. V Česku se baseballová extraliga hraje od roku 1993, mistrem ČR v baseballu je tým Draci Brno, kromě čtyř vyhrál všechny ročníky. Informace jsme dostali z první ruky, Jakub Ventruba je bývalým hráčem brněnských Draků a trenérem mládeže tohoto v Česku neúspěšnějšího týmu.

Jan Franců

Výstavy v sále Václava Pokorného

Fotografiemi z brněnských ulic od bratra J. A. Poláka se můžeme těšit ještě do poloviny března. Zahájení výstavy proběhlo 15. 2. a užili si ho nejen milovníci umění z našeho sboru, ale také autorovi přátelé a známí. Potvrdilo se opět, že umění je společným prostorem, cestou ke sdílení duchovních hodnot našeho domova. Literární a hudební obrazy i biblická úvaha, to vše s potěšením přijali i hosté neznalí života v křesťanském prostředí.

Fotografie ulic a zákoutí Brna v naší době byly pro mne připomínkou toho Brna, které už tu je sto let a bylo tu i v době minulého stěhování národů:

To město už tu není
kterým mne vodila moje budoucí žena,
Ulice měly dočasná jména
Pro všechny místní v nich ale žila
ta nezměněná.

Pro neposlušné pamětníky
česky i německy stále stejně zněla
Ve stínu německého domu
květiny pro vítěze zdobí děla,
stesk po těch co zнова
zmizeli bez rozloučení.

Černý kříž bolesti

na klenbě nebes nové doby
žluté a stříbrné a rudé hvězdy zdobí.

Od fabrik po operu město stále žije,
v ozvěnách častušek rodí se jiné melodie
zní jiná slova o lidech, o lásce, o naději

Mávátka, lampiony, vlajkonosi
hesla a sliby končí v koši

První generace poválečných dětí
pořádá Majálesy
jedni se radují a jiní děsí.

Za všechny tanky to rozhodly
Dál dalo se žít v ztichlém pohodlí
nebo pod povrchem jako podhoubí
nečekat trpně na nové ráno
a do betonových lží díry vyhloubit.

Dočasnost skončila ve všednosti
Utichly ozvěny projevů a klíčů cinkání
Fórové občanské ctnosti za pár let
zapadly do politické špíny.
Z vybydlených pavlačáků zmizeli cikáni
a jako Romové stejně dál žijí.

Až do nejmenších koutů proniká
čilý obchodní ruch
Babylon jazyků a zboží z celého světa.
Už bylo líp, žijeme Brno a to vzkvétá.

Bez ohledu na chyby
vstupujeme na palubu.
Brno je zlatá loď
a do světa s námi odlétá.

Fotografie z brněnských ulic vystřídá výstava „**Perly z cest**“. Za fotoobrazy cestovatele Lumíra Sochorce můžeme zahlédnout končiny světa, ve kterém se odehrál exodus židů z egyptského otroctví a 40 let bloudění pouští na cestě zpět do země zaslíbené. Jeho obrazy krás světa jako perly prozáří prostory našeho sborového domu od poloviny března. Počítáme s tím, že autor se s námi podělí o své vzpomínky na místa, lidi a krajiny, které nám připomenou, že za krásou, kterou se zde můžeme dosyta těšit, jsou místa, kde chybí chléb i voda. Ta beseda bude 12. 4. po biblické hodině a budou při ní promítnuty i další autorovy fotografie. Počítáme také s hudebním a literárním programem a možná bude i drobné podvečerní občerstvení.

Další výstavy by měly obsahově navazovat na témata výstav v Červeném kostele připravených do programu Noci muzeí a Noci kostelů. Děkujeme za předchozí návštěvy a těšíme se na Vás znovu.

David Mikolášek

Klikatá cesta k založení ČCE a její následná kalvinizace

Takové bylo téma přednášky, která zazněla při jarní presbyterní konferenci brněnského seniorátu; konala se v sobotu 10. března v prostorách sboru v Brně I.

Téma jsme volili s ohledem na letošní 100. výročí založení ČCE a jako přednášejícího pozvali dr. Petera Morée, historika z Evangelické teologické fakulty UK. Náš host tak otevřel možnost dozvědět se více o souvislostech, za kterých se utvářela myšlenka spojení českých evangelických církví, a také o následném vývoji nově vzniklé ČCE.

První část přednášky se soustředila na skutečnost, že evangelická církev v rámci rakouské monarchie sice organizačně představovala jeden celek, ale konfesně, jazykově i kulturně byla velice různorodá. Spojení česky mluvících sborů a.v. a h.v. vykládal dr. Morée jako výsledek snažení českých

liberálních teologů, kteří chtěli prokázat, že evangelíci mají své pevné místo uvnitř sílicího českého národa. Při dalším směřování církve však národní motivy ku prospěchu církve ustoupily do pozadí, když od 20. let minulého století zahájil své působení J. L. Hromádka a další teologové tzv. teologie slova, kteří prosazovali, aby evangelická církev v české společnosti zastávala především úlohu prorockou. Dr. Morée přednesl svou velmi zajímavou a živou přednášku špatra, jen s pomocí několika promítaných map a obrázků, ale pozornost šedesáti přítomných dokázal udržet po celé dvě hodiny.

Po přestávce, která byla určena k občerstvení i k rozhovoru účastníků, následovala seniorátní ohlášení a po nich bratr Miroslav Maňák konferenci zakončil. Členkám a členům z prvního brněnského sboru děkujeme za milé přijetí a pohoštění.

Martin Horák

ČTYŘI

Ve většině kultur - včetně té biblické - je čtyřka symbolem tohoto světa a jeho celku. Z jednoho rajskeho pramene vytékají čtyři řeky, které zavlažují celý svět.

Gn 2,10 Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky.

Čtyři větry znamenají čtyři světové strany.

Jer 49,36 Přivedu na Élam čtyři větry ze čtyř končin nebes a rozptýlím Élamce do všech těch větrů, takže nebude pronároda, kam by élamští vyhnanci nepřišli.

Ez 7,2 Ty, lidský synu, slyš. Toto praví Panovník Hospodin o izraelské zemi: Je konec, přišel konec na všechny čtyři strany země!

Da 7,2 Daniel řekl: "Viděl jsem v nočním vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře.

Ez 37,9 Tu mi řekl: "Prorokuj o duchu, lidský synu, prorokuj a řekni mu: Toto praví Panovník Hospodin: Přijď, duchu, od čtyř větrů a zaduj na tyto povražděné, ať ožijí!" Když jsem prorokoval, jak mi přikázal, vešel do nich duch a oni ožili. Postavili se na nohy a bylo to převelmi veliké vojsko.

V podobném smyslu se objevuje čtyřka u proroka Zachariáše. Nejprve jsou to čtyři rohy, které symbolizují všechny nepřátele Izraele. Právě babylonští králové se dávali nazývat vládce čtyř světových stran. Proti nim se postaví čtyři kováři, které Bůh použije k jejich potrestání.

Za 2,1-4 Pak jsem se rozhlédl a vidím, hle, čtyři rohy. Zeptal jsem se posla, který se mnou mluvil: "Co to znamená?" Odvětil mi: "To jsou ty rohy, které rozmetaly Judu, to je Izraele, a Jeruzalém." I ukázal mi Hospodin čtyři kováře. Otázal jsem se: "Co se to chystají udělat?" Odvětil mi: "To jsou ty rohy, které rozmetaly Judu, takže žádný nebyl schopen pozvednout hlavu. Tu přišli tito kováři, aby jimi zalomcovali a srazili rohy pronárodům, které pozdvihly roh proti judské zemi a chtěly ji rozmetat."

Čtyřka se nabízela k vyjádření celku, protože většina věcí se dá poměrně snadno rozdělit na čtyři díly. Rok má čtyři stejně dlouhá období podle měnicí se délky dne a noci (dvakrát rovnodennost a dva slunovraty). Měsíc má postupně

čtyři fáze, které daly vznik sedmidennímu týdnu. Na čtyři části byla rozdělena říše Alexandra Velikého, zahrnující celý tehdy známý svět.

*Da 11,4 Ale až bude pevně stát, bude jeho království rozlomeno, **rozděleno podle čtyř nebeských větrů**, avšak ne jeho potomkům; nebude to už říše, jaké vládl on, neboť jeho království bude rozvráceno a dostane se jiným, nikoli jim.*

Když se mluví o čtyřech Božích trestech či trestajících andělech, je tím také zdůrazněna jejich úplnost.

*Jer 15,3 Ztrestám je **na čtverý způsob**, je výrok Hospodinův: mečem, aby zabíjel, psy, aby vláčeli, nebeským ptactvem a zemským zvířectvem, aby žralo a ničilo.*

*Zj 9,14 Ten hlas nařídil šestému andělu, držícímu polnici: "Rozvaž ty čtyři anděly, spoutané při velké řece Eufratu!" Tu byli rozvázáni ti **čtyři andělé**, připravení na hodinu, den, měsíc a rok, kdy mají pobít třetinu lidí.*

Svět se podle antické a na ni navazující středověké tradice skládal ze čtyř živlů (oheň, země, voda a vzduch), věci měly čtyři vlastnosti (suché, mokré, teplé a studené), lidé čtyři temperamenty (sangvinik, flegmatik, cholerek a melancholik) i čtyři ctnosti (umírněnost, rozumnost, statečnost a spravedlnost). Lidský věk se dělí na čtyři období (dětství, mládí, dospělost a stáří), a na závěr čekaly člověka čtyři věci: smrt, soud, nebe nebo peklo.

Tomu v bibli odpovídají čtyři hebrejská písmena, která tvoří nevyslovitelné Boží jméno JHVH, nebo čtyři bytosti, skrze které se dává poznat Bůh Ezechielovi.

*Ez 1,5 Uprostřed něho bylo cosi podobného **čtyřem bytostem**, které se vzhledem podobaly člověku. Každá z nich měla **čtyři tváře a každá čtyři křídla**.*

V závěru knihy Přísloví čteme výroky, které chtějí popsat zvláštnosti Bohem stvořeného světa pomocí čtyř (tj. všech) příkladů. Pro zdůraznění jsou však nejprve uvedeny tři jevy a čtvrtý jako jakási poslední tečka, která chyběla k úplnosti.

*Př 30,15 Tyto tři věci se nenasytí a **čtyři neřeknou: "Dost"**: podsvětí a neplodné lůno, země, která se nenasytí vodou, a oheň, jenž neřekne: "Dost!"*

*Př 30,18 Tyto tři věci mám za podivuhodné a **čtyři nemohu pochopit**: cestu orla po nebi, cestu hada po skále, cestu lodi v srdci moře a cestu muže při dívce.*

*Př 30,21 Pod třemi věcmi se chvěje země a **čtyři nemůže unést**: otroka, který kraluje, blouda, který se přesytlí chlebem, vdanou ženu, která není milována, a služku, která vyžene svou paní.*

*Př 30,24 Tito **čtyři jsou na zemi nejmenší, a přece znamenití mudrci**: mravenci, národ bez síly, a přece si zajišťuje v létě pokrm; damani, národ bez moci, a přece si staví obydlí v skalách; kobyly, které nemají krále, a přece všechny vytáhnou válečně seřazeny; ještěrka, kterou můžeš vzít do ruky, a přece bývá v královských palácích.*

Př 30,29 Tito tři pěkně vykračují a **čtyři pěkně pochodují**: lev, bohatýr mezi zvířaty, před nikým neustoupí; oř silných beder nebo kozel a král se svým válečným lidem.

Také člověk byl na čtyři písmena, ale v řečtině, do které byla bible v hellenismu přeložena. Stejnými literami jako ADAM začínaly čtyři světové strany (řecky: anatólie, dysis, árkatos a mesembria). Také nebeský Jeruzalém je postaven do čtverce a každá věc se dala vyjádřit ve čtyřech rozměrech jako délka, šířka, výška a hloubka.

Zj 21,16 Město je vystaveno **do čtverce**: jeho délka je stejná jako šířka. Změřil to město, a bylo to dvanáct tisíc měr. Jeho délka, šířka i výška jsou stejné.

Ef 3,17 Modlím se, aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná **šířka a délka, výška i hloubka**: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží.

Čtyři úhly světa tedy vyjadřují celý tehdy známý i neznámý svět.

Mk 13, 26 A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. Tehdy vyšle anděly a shromáždí své vyvolené **od čtyř úhlů světa**, od nejzazších konců země po nejzazší konec nebe.

Zj 7,1 Potom jsem viděl, jak se čtyři andělé postavili **do čtyř úhlů země** a bránili **všem čtyřem větrům**, aby žádný z nich nevál na zemi ani na moře ani na jakékoli stromové.

Zj 20,7 Až se dovrší tisíc let, bude satan propuštěn ze svého žaláře a vyjde, aby oklamal národy **ve všech čtyřech úhlech světa**.

Čtyřka se proto objevuje v novozákonních textech, které chtějí skrytě naznačit, že Ježíšovo evangelium není jen pro jeden vyvolený národ, ale pro celý svět. Ježíš nasatí čtyři tisíce hladových, jeho oděv je rozdělen na čtyři díly a Petr vidí prostěradlo plné všech možných živočichů, které bylo uvázáno za čtyři cípy.

Sk 11,5 Byl jsem v městě Joppe a právě jsem se modlil, když jsem ve vytržení mysli měl vidění: Così se snáší dolů a podobá se to veliké plachtě, kterou spouštějí **za čtyři cípy** z nebe; zastavila se právě u mne.

Mk 8,8 I jedli, nasatili se a sebrali zbylých nalámaných chlebů sedm košů. Těch lidí bylo asi **čtyři tisíce**. Pak je propustil.

Mt 16, 9 Ještě mi nerozumíte ani se nepamatujete na těch pět chlebů pro pět tisíc, a kolik košů jste sebrali? Ani těch sedm chlebů **pro čtyři tisíce**, a kolik košů jste sebrali?

J 19,23 Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na **čtyři díly**, každému vojákovi díl; zbýval ještě spodní šat. Ten byl beze švů, od shora vcelku utkaný.

Později se mluvilo o tom, že tak jako čtyři řeky vytékající z ráje zásobují svět životodárnou vodou, přináší čtyři evangelisté spásu celému světu. Jejich symboly odvozené od čtyř tváří nebeského zjevení (lev, býk, orl a člověk) byly zobrazovány ve čtyřech rozích pod kruhovou chrámovou klenbou. K tomu přistupovala představa, že nebeský svět je zobrazen kruhem a náš lidský svět čtvercem. Podobně se mluví také o čtyřech prorocích (Iz, Jr, Ez, Da) a čtyřech učitelích církve: Augustin, Ambrož, Jeroným a Řehoř.

Ez 1,4 Jejich tváře se podobaly tváři lidské, zprava měly všechny čtyři tváře lvi a zleva měly všechny čtyři tváře býčí a všechny čtyři měly také tváře orlí.

*Zj 4,6-7 ...před trůnem moře jiskřící jako křišťál a uprostřed kolem trůnu **čtyři živé bytosti** plné očí zpředu i zezadu: První podobná lvu, druhá býku, třetí měla tvář člověka, čtvrtá byla podobná letícímu orlu.*

K tomu si můžeme doplnit i čtyři základní lidské svobody, které vytýčil prezident F.D Roosevelt v roce 1941 pro celý, tehdy z velké části zotročený a okupovaný svět: svoboda slova a přesvědčení, svoboda vyznání, svoboda od nedostatku a svoboda od strachu.

Jiří Gruber

PRÁVĚ JSEM VIDĚL

Zpráva o zázraku

Centrum experimentálního divadla uvedlo 12. ledna obnovenou premiéru představení Zpráva o zázraku. Jejimi autory jsou Alžběta Kubíčková a Barbara Herz. Inscenace líčí život faráře Josefa Toufara, umučeného v komunistickém žaláři v únoru 1950. Autorky využily k jejímu napsání zejména knihy Miloše Doležala Jako bychom dnes zemřít měli, jejíž název je citátem z jednoho Toufarova kázání. Komorní, až intimní scéna sklepní scény na Zelném trhu vtahuje diváka do bolestného děje, v němž se střídají vzpomínky na Toufarovo dětství a studia s jeho výslechy a vzpomínkami pamětníků na dosud nevysvětlitelnou událost z 11. prosince 1949. Tehdy devatenáct svědků vidělo, jak se při Toufarově kázání pohnul kříž na oltáři. Úsporné divadelní provedení, při němž herci střídají své role a hlavní postava vstupuje do hlediště, nutí diváky, aby si vybavili obudnou atmosféru padesátých let, pokud jsou jejich

pamětníky, nebo se aspoň pokusili představit si, jak hluboko mohou klesnout lidé ve své nenávisti.

Ať už si myslíme o číhošťském zázraku cokoli, je zřejmé, že pro tehdejší mocipány to byla událost, která je vyděsila, kterou nezvládli a přes všechnu projevenou krutost nakonec prohráli. Sám Toufar opakovaně prohlašoval, že on sám nic neviděl. K pohybu došlo při jeho slovech: Uprostřed vás stojí, kterého neznáte. Do Číhoště se pak začali sjíždět lidé z okolí a Toufar shromažďoval svědectví těch, kteří pohyb křížku na vlastní oči viděli.

V dobové atmosféře padesátých let však nešlo o samotný pohyb křížku, ale o to, jakým směrem se pohnul. Jeho přiklonění k západu bylo tehdy vykládáno jako Boží znamení. Válka mezi Západem a Východem byla na spadnutí a soudruzi potřebovali veřejně dokázat, že manipulaci s křížkem zinscenoval sám Toufar. Podle jeho neteře a hospodyně si však neuměl ani zašroubovat žárovku.

Toufarova smrt zabránila chystanému monstrprocesu a valný úspěch neměl ani propagandistický film, v němž donutili nemocného Toufara asistovat.

Představení úspornými, ale působivými prostředky ukazuje zrůdnost, ale i bezradnost aktérů padesátých let. Ve srovnání s nedávným filmem o Miladě Horákové je však tato inscenace silnější a jde do větší hloubky.

Další představení budou následovat, a i když z nich nikdo neodejde s veselou myslí, stojí za to si statečnost a věrnost těch, kteří v padesátých letech trpěli a umírali, vděčně připomenout. Neboť i když zemřeli, stále mluví.

Jiří Gruber

POJĎME SPOLU - O EKUMENICKÉ POUTI

V sobotu 14. října 2017 se sešli na cestě z Brna na jih účastníci ekumenické pouti pojmenované „Pojďme spolu“. Pro účastníky pouti připravil Petr Peňáz (MU Brno) obsažný a zajímavý manuál. Jeho plné znění je na www.pojdmespolu.eu. Pro všechny, kdo buď nemají přístup na internet, nebo si chtějí něco z příručky přečíst ještě jednou v tištěné podobě, chceme v letošním ročníku Setkávání s laskavým souhlasem autora otisknout několik redakčně zkrácených výňatků z příručky. Kromě informací poskytují náměty k zamyšlení a rozhovoru.

Zastavení první: Brno (pokračování)

3. Obnovení luterského sboru v Brně (1782-1869)

V Köffillerově továrně se podařilo ustavit luterský sbor až 18. 7. 1782 na základě císařské výjimky, neboť v Brně, na rozdíl od Noslavi, nebylo dost evangelických věřících. Toleranční patent kladl jako podmínku pro založení sboru minimálně 100 nekatolických rodin nebo 500 navzájem nepřibuzných osob, zatímco v Brně byla v té době jediná úplná rodina, totiž rodina Köffillerova podnikového ředitele Seittera, a celkový počet věřících nedosahoval ani stovky. Zdá se, že Köffiller argumentoval při vyjednávání i velitelstvím 29. pěšího pluku,

108. Evangelická modlitebna sloužila svému účelu více než jedno století (1783–1899). Stála v místech dnešní Střední uměleckoprůmyslové školy na Husově ulici.

kteřý byl dislokován v Brně a jehož velitelem byl slavný Gideon Ernst Laudon. Maršál Laudon byl livonský luterán a v jeho pluku sloužila zhruba stovka protestantů. Měl proto stejně jako ředitel Seitter zájem nabídnout svým důstojníkům duchovní službu. Z dárcovské listiny vyplývá, že ze 17 osob, které se zavázaly přispívat na plat faráře, bylo 9 důstojníků Laudonova pluku. Největší částkou přispíval vedle ředitele Seittera opět majitel továrny Köffiller.

Podobně tomu bylo s finanční subvencí na výstavbu modlitebny, která vznikla přestavbou továrního skladu vlny (v bývalé stavovské jízdárně na dnešní Husově ulici) a byla inagurována 8. 6. 1783. Köffiller nemohl tušit, že zřízení luterského sboru bude trvalejším dílem než jeho textilní podniky, kvůli kterým se o náboženskou svobodu svých zaměstnanců zasadil. Po úspěchu v 80. letech 18. století ohlásil Leopold Köffiller bankrot už na přelomu let 1788 a 1789, zatímco jím založený luterský sbor zanikl až vyhnáním Němců z Brna roku 1945.

Farářem brněnského sboru se stal Viktor Heinrich Riecke, výjimečný osvícenský intelektuál, osvětový pracovník a vědec s vřelým vztahem k Michaelu Blažkovi, který se v tutéž chvíli stal kazatelem reformovaného sboru nosislavského a později superintendentem reformované moravské církve; žil v Jimramově a měl velmi vřelý osobní vztah k hraběti Belcredimu, který byl podepřen společným členstvím v zednářské lóži; měl rovněž vztah k rodině Karafiátů.

K výjimečným lidským vlastnostem Rieckovým se váže hrdinský legendární příběh z r. 1800 o záchraně života šesti Hanáků, kteří byli obviněni z dezerce od česko-moravsko-slezské legie arcivévodý Karla. Prvním moravským superintendentem luterského vyznání, tedy nadřízeným Rieckovým, se stal těšínský farář Johann Traugott Bartelmus. Od r. 1798 si brněnský sbor mohl už dovolit držet vedle faráře také vikáře, kterým se stal Karl August Zeller, švábský pedagog, který později v Německu proslul zaváděním Pestalozziho výchovných metod. Jeho úspěch v Brně byl právě pedagogický - zavedl nedělní školu pro konfirmované věřící, kteří měli zájem si v neděli odpoledne doplňovat všeobecné, zvláště technologické a hospodářské vzdělání. Téhož roku byla založena také evangelická škola, jejímž ředitelem se stal Rieckův přítel Christian Karl André, další slavný německý pedagog a žurnalista - škola měla v té době celkem tři učitele a pedagogického asistenta, a jak bylo v té době zvykem, farář i učitelé vyvíjeli bohatou publikační činnost.

Příkladem typické osvětové aktivity brněnské školy v té době mohou být Andrého pedagogické ročenky. Formou, která připomíná oblíbené církevní kalendáře, se v ní místo modlitby ke každému dni roku čtenáři nabízí vzdělávací článek, obvykle tematicky svázaný s obvyklou hospodářskou aktivitou daného ročního období nebo přírodními jevy, které lze v danou chvíli pozorovat. Viktor Heinrich Riecke i Karl August Zeller, stejně jako učitelský sbor evangelické školy, používali výhradně němčinu a pokládali se za německé patrioty v širokém slova smyslu, v danou chvíli loajální vůči habsburskému domu a rakouskému císařství, i když nebyli rakouskými občany. První tým kazatelů a učitelů působil v Brně přibližně do roku 1803, kdy je změna politického klimatu po smrti Josefa II. a začínající cenzura přinutila hledat si jiná působiště. Pak odešel Riecke do rodného Stuttgartu, zatímco Zeller do švýcarského Burgdorfu na stáž za Pestalozzim.

Německých luterských bohoslužeb se účastnili i Češi z Brna a okolí, kterých postupně přibývalo; první česká bohoslužba se v brněnském sboru konala 30. 5. 1819 a ještě mnoho let poté zůstaly české bohoslužby v Brně pouze příležitostnými akcemi, zpravidla dvakrát do roka.

4. Konfesní a národnostní diferenciaci Brna (1869-1918)

8. 4. 1861 protestantský patent Františka Josefa I. konečně zrovnoprávnil katolickou konfesi s nekatolickými; katolickým biskupem v tomto prvním období rovnoprávnosti byl brněnský rodák dr. Anton A. hr. Schaffgotsche, reformovaným superintendentem Samuel von Nagy, luterským superintendentem bývalý brněnský kazatel Johann Georg Lumnitzer, kazatelem brněnského sboru Lumnitzerův nástupce dr. Gustav Trautenberger.

V téže době byl zrušen brněnský pevnostní systém a sanace Brna na konci 19. století připravila Brno o velkou část historických památek včetně církevních staveb (byla zbořena Královská kaple a kostel sv. Mikuláše). Stavební horečka, kterou stržení hradeb vyvolalo, dala vzniknout mnoha ambiciózním stavbám, jež symbolizovaly konfesní svobodu, ale také předznamenávaly nové, tentokrát národnostní napětí. Na dnešním Komenského náměstí (tehdy Elisabethplatz) vznikla roku 1867 stavba Christus-Kirche pro brněnský luterský sbor, první protestantská budova na veřejném prostranství v habsburských českých zemích (dnes nejčastěji označovaná jako Červený kostel). Jejím architektem byl týž Heinrich von Ferstel, který ve Vídni vytvořil Votivkirche jako výraz zbožnosti za záchranu císařova života při atentátu. Původní Köffillerova modlitebna se mění na tělocvičnu.

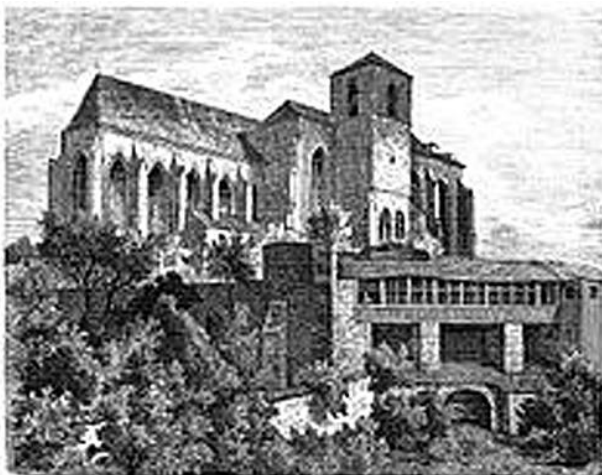
Německý luterský kostel je obklopen budovami německé technické univerzity, německého klasického gymnázia a zemského domu moravských stavů a jedinou českou budovou na novém reprezentačním náměstí se stává Besední dům (1873), k němuž Češi získali parcelu složitým židovským prostřednictvím. Němci reagovali stavbou Německého domu na dnešním Moravském, tehdy Lažanského náměstí (1891). Konflikty při různých německých i českých oslavách přerůstaly ve fyzické potyčky, které ve svých vzpomínkách líčí český advokát Hynek Bulín: „...ráz města (byl r. 1880) úplně německý... Neupřílišuji, řeknu-li, že na hlavních třídách nebylo českého hovoru skoro vůbec slyšeti; my drobní čeští studentíci byli jsme za své české rozmluvy od německých studentů a výrostků často bití a z té příčiny docházelo mezi námi a nimi téměř ku pravidelným rvačkám. V těch byla na naší straně řemeslnická omladina české národnosti; hlavně řezníci a obuvníci byli čteně zastoupeni, a tak jsme přes početní převahu Němců v těchto bojích často vyhrávali.“ Demonstrace síly skončily smrtí českého dělníka Františka Pavlíka r. 1905 a rozhodnutím hraběte Kounice věnovat nadační dům sousedící s Německým domem českým vysokoškolským studentům - jde o dnešní Rektorát Masarykovy univerzity.

Za působení dr. Trautenbergera jako faráře německého luterského sboru sílí tlak Čechů na uplatnění českého jazyka v evangelické liturgii, protože přistěhovalectvím dělníků přibývá Čechů; roku 1869 se zastupitelstvo rozhodlo povolát do služby Pavla Nešpora jako českého vikáře; jeho farářskou instalaci ovšem zmařil dr. Trautenberger, který se obával dvojjazyčnosti sboru. Roku 1879 podali studenti brněnských středních škol do Vídně žádost, aby byl v Brně ustanoven český reformovaný katecheta, a přes odpor dr. Trautenbergera se jím stal František Šebesta z Nosislavi. Výsledkem jeho působení byla r. 1882 kazatelská stanice českého reformovaného sboru v Nosislavi, a tak se formálně i konfesně rozcházejí čeští a němečtí evangelíci; roku 1884 se stal farářem s určením pro Brno Václav Pokorný.

Brněnský reformovaný sbor se scházel nejprve na Joštově ulici, později na ulici Rudolfově (dnes Česká). Roku 1895 se podařilo zbudovat novorenesanční „betlémský“ kostel pod Špilberkem, původně úředně vedený na Pekařské, po výstavbě rezidenčních objektů pod Špilberkem na dnešní Pellicově ulici (architekt B. Albert). Nápis „My kážeme Krista“ na jeho průčelí bývá pokládán za první čistě český veřejný nápis v Brně (po německo-českém uličním štítu na Besedním domě z r. 1873).

5. Náboženské poměry v Brně ve 20. století

V letech 1904-1909 získává katedrála sv. Petra a Pavla svou romantickou novogotickou podobu se dvěma věžemi a portálem, jež nyní tvoří dnešní typickou siluetu města; pro srovnání stojí za připomenutí její původní gotická podoba z doby krátce před přestavbou.

Vznik československé republiky v roce 1918

vyvolal v Brně jako německém městě mnoho napětí: Češi, povzbuze­ní nenadálým pocitem mocenské převahy odstraňovali spolu s nenáviděnými úředními symboly Rakouska-Uherska také sochařská díla symbolizující německví (Wehrmann na dnešním náměstí Svobody, Josef II. před Německým domem).

Součástí nového politického života byla také potřeba sjednocení českých evangelíků luterských a reformovaných sborů do Českobratrské církve evangelické, jež se uskutečnilo v Brně 17. 12. 1918 (původní název Evangelická církev bratrská byl změněn kvůli kolizi s názvem církve ochranovské) a budování nových církevních staveb. Věřoučné spory ovšem zabránily v r. 1918 sjednocení Českobratrské církve evangelické se Svobodnou církví reformovanou, vzniklou už r. 1882 sloučením Svobodné evangelické církve české (vliv Free Church of Scotland v Bystrém u Poličky) a Svobodné reformované církve (vliv misionářů Boston Mission Board v Praze) - tak vzniká samostatná Jednota českobratrská, která si buduje vlastní sborový dům Betanie na Kounicově ulici.

Dalším typickým fenoménem českého katolického patriotismu Masarykovy doby je Římem odmítnutý požadavek na českou liturgii a český patriarhát, který vedl ke vzniku sborů Československé církve. Iniciátory hnutí byli dva původně katoličtí kněží: Karel Farský a Matěj Pavlík, později biskupové nově založené národní církve. I v československé věrouce došlo brzy k rozkolu, který se projevil konfliktem mezi Farským a Pavlíkem, vyloučením Matěje Pavlíka a založením Československé obce pravoslavné r. 1924, která současně přijala i některé ruské emigranty, kteří museli po bolševickém převratu hledat

v Československu azyl. Československá i pravoslavná církev proměnila tvář Brna i mnoha dalších českých měst systematickým budováním funkcionalistických sakrálních staveb.

V Protektorátu Čechy a Morava se Deutsche evangelische Kirche v Brně rozštěpila na proud protinacistický (v jehož čele stál Ferdinand Schenner) a silnější nacistický, který reprezentoval farář Karl Sikora. Červený kostel býval tou dobou zdoben říšskou vlajkou s hákovým křížem. Naproti tomu pravoslavný biskup Matěj Pavlík, tehdy už s řádovým jménem Gorazd vzal na sebe v červnu 1942 v Praze zodpovědnost za ukrývání příslušníků československého odboje, kteří spáchali atentát na Reinharda Heydricha, což vyvolalo vlnu represí. Česká pravoslavná církev byla zrušena a kromě biskupa Gorazda bylo popraveno asi 20 kněží a členů církevního vedení.

Konec války přinesl další násilí. 20-30 tisíc německých obyvatel Brna, kteří nestihli město opustit některým z posledních evakuačních vlaků nabídnutých správou města, bylo brutálním násilím českých revolučních gard a nacionalistických dělníků donuceno Brno opustit 30. 5. 1945. Zúčastnili se tzv. pochodu smrti, který přinesl smrt přibližně desetině z nich. Deutsche evangelische Kirche, tedy dědic tolerančního luterského sboru v Brně, byla r. 1945 zrušena a její majetek (Christus-Kirche a luterskou školu na Trautenbergerově, později Opletalově ulici) převzala Českobratrská církev evangelická; roku 1948 je pak přebírá stát. Katolické řehole byly zničeny monstrózními policejními akcemi s označením K1 a K2 v roce 1950.

K obnovení řeholního života a vydání zabaveného majetku došlo až koncem 20. století. Luterský sbor v Brně byl podruhé obnoven až r. 2006.

Petr Peňáz (redakčně upraveno, kráceno)

CESTUJEME

Tři dny v Toskánsku - 2. část

Naše vyprávění skončilo v městě Siena. Kromě muzeí je zde ještě mnoho míst, která by stála za vidění, nás však čeká San Gimignano, malé městečko na plochem kopci. Zásadní hospodářský rozvoj města - původně malé etruské osady - nastal ve 12. století díky poloze města na křižovatce obchodních cest a pěstování šafránu a vinné révy. Mor v roce 1348 zdecimoval obyvatelstvo natolik, že se město přidalo ke svazku měst podřízených Florencii. Díky další stagnaci si městečko zachovalo své jádro v nezměněné gotické podobě:

hradby, kostely a hlavně hranolovité věže. Z původních 72 věží ve 14. století se jich dodnes zachovalo čtrnáct, až 54 m vysokých kvádrů. Městečko je od 1990 zapsáno v Seznamu světového dědictví UNESCO.

Hradební branou vcházíme do města. Úzká ulička mezi patrovými domy stoupá k centrálnímu náměstí Cisterna s kamennou kašnou nad městskou zásobárnou vody ve středověku a dál k bazilice Santa Maria Assunta. Nejvyšší bod zabírá pevnost Rocca di Montestaffoni. Je odsud široký rozhled do úrodné kopcovité kulturní toskánské krajiny s cypřiši, vinohrady, olivovníky, háji i políčky. Je vrchol turistické sezony, město je plné turistů, množství krámků nabízí suvenýry, místní plodiny i tradiční výrobky, ochutnáváme italskou zmrzlinu. Na noc se vracíme znovu do hotelu v Montecatini Terme.

Třetí den našeho zájezdu je vyhrazen Florencii, metropoli Toskánska o velikosti Brna. Za vlády rodu Medici došlo k jeho velkému kulturnímu rozkvětu, město se stalo kolébkou renesance a kulturním centrem severní Itálie. Atmosféru města ovlivnil „politolog“ Niccolò Machiavelli, dominikán Girolamo Savonarola, umělci Michelangelo Buonarroti, Leonardo da Vinci, Sandro Botticelli, Filippo Brunelleschi a mnoho dalších. Před lety na mne silně zapůsobil historický román *Kámen a bolest*, ve kterém autor Karel Schulz nejen popsal životopis Michelangela, ale i atmosféru a myšlení té doby.

Roku 1768 se ve Florencii jako prvorozený syn toskánského velkovévody Leopolda narodil František I. Rakouský, poslední císař *Svaté říše římské národa německého*, císař rakouský a v letech 1792-1835 také král český a uherský.

Od roku 1982 je historické centrum Florencie zapsáno na Seznamu světového dědictví UNESCO. Florencie je univerzitním městem, má také průmyslová předměstí, největší příjmy však městu plynou z turismu, město navštíví ročně 5 milionů turistů. Město leží v kotlině na řece Arno.

Z předměstí Sesto Fiorentino, kde zaparkoval náš autobus, jedeme dvacet minut vlakem na hlavní nádraží Santa Maria Novella. Prostor před nádražím je zrovna velkým stavenišťem. Hned za ním nahlížíme do Baziliky Santa Maria Novella kláštera dominikánek s prostým gotickým průčelím.

Kolem pomníku sjednocení Itálie přicházíme ke kapli Medici. Z přízemí s výstavou votivních předmětů stoupáme do Cappella dei Principi, kde jsou pohřbeni velkovévodové. Je to nádherná osmiúhelníková hala se stěnami z barevných mramorů a vysokou kopulí s manýristickými freskami. Do středu bylo zamýšleno umístit sám Svatý hrob, ale pokusy koupit ho nebo ukrást z Jeruzaléma selhaly. Krátká chodba vede do Nové Sakristie navržené jako mauzoleum rodiny Medici. Prostý světlý prostor navrhl Michelangelo. Náhrobek Giuliana di Lorenzo vyzdobil svými sochami Noc a Den, sochy Soumrak a Svítání zdobí náhrobek Lorenza di Piero. Kaple Medici je součástí velkého komplexu Baziliky San Lorenzo.

Uličkou přecházíme na náměstí Piazza del Duomo. Stojí zde hlavní renesanční bohatě barevně zdobené monumenty: Křtitelnice Baptisterium San Giovanni, zvonice Campanile Di Giotto a hlavně dóm Santa Maria del Fiore. Stavba florentské katedrály byla zahájena roku 1296 podle návrhu architekta Arnolfa di Cambio na místě původního kostela Santa Reparata. Po jeho smrti však práce byly přerušeny. Až roku 1357 stavba pokračovala, ovšem podle nového projektu, který dóm podstatně rozšířil, nad křížením lodí měla být ohromná kupole. Soutěž na realizaci kupole vyhrál Filippo Brunelleschi, jeho dvouplášťová osmiboká kupole o rozpětí 42 m je dosud považována za zázrak stavební techniky. Byla postavena v letech 1420-34 z cihel zvenčí bez použití lešení. Nedokončené průčelí podle původního Cambiova plánu bylo roku 1587 zbořeno a neogotická fasáda podle návrhu Emilia de Fabris byla dokončena až v roce 1887.

Před 35 lety, když jsem tento dóm navštívil, jeho prostý světlý interiér na mne udělal silný dojem. Schody vedly na úzký ochoz vysoko nad podlahou a pak dál až na vrchol kupole, z výšky 100 m byl nádherný výhled na město. Tentokrát jsme se ale do dómu nedostali, kolem jeho stěn se táhla dlouhá fronta, po půlhodině jsme čekání na vstup do katedrály vzdali.

Průvodce nás vedl k náměstí Piazza della Signoria. Před Palazzo Vecchio (Starým palácem) stojí slavná Michelangelova socha Davida - je to ovšem kopie, originál je uvnitř v Galerii. Prošli jsme další dvě uličky a před námi se objevilo prostorné náměstí Piazza Santa Croce a za ním Basilica di Santa Croce. Kostel v komplexu františkánského kláštera navrhl roku 1294 také Arnolfo di Cambio, vysvěcen byl v roce 1442, neogotické průčelí (židovský architekt do

něj zakomponoval šestícípou hvězdu) bylo dostavěno roku 1863, tři roky poté se komplex stal veřejnou budovou, v části je dnes umístěno muzeum.

Před kostelem stojí pomník Danteho Alighieri. V basilice 115 m dlouhé je pochována nebo připomínána řada významných osobností: Leonardo Da Vinci, Dante Alighieri, Galileo Galilei, Niccolò Machiavelli, Michelangelo Buonarroti, Gioachino Rossini, Enrico Fermi a mnoha dalších. Prohlídka pokračuje galerií a rajským dvorem. V současné době je basilika pro návštěvníky uzavřena kvůli rekonstrukci, po naší návštěvě 20. října 2017 spadl kus zdiva ze stropu a zabil jednoho španělského návštěvníka.

Po obědě v malé restauraci se procházíme městem plným turistů. Přecházíme most Ponte Vecchio s krámkou zlatníků. Pod námi líně teče řeka Arno, směřuje do Pisy, kde se vlévá do moře. Dnešní most je z roku 1345, krámkou zlatníků z 16. století. Nad nimi vede tzv. Vasariova chodba. Nechal si ji postavit Cosimo I., aby měl zastřešený a bezpečný průchod ze svého paláce Pitti do Palazzo Vecchio na druhém břehu řeky. Po sousedním mostě Santa Trinita, odkud je lepší pohled na Ponte Vecchio, se vracíme na Piazza della Signoria. Před Palazzo Vecchio se sochou Davida je otevřená Loggia dei Lanzi, prohlížíme si řadu soch podle řecké mytologie. Nedaleko je slavná Galleria degli Uffizi a mnoho dalších muzeí, kostelů a jiných památek.

My jsme těch všech dojmů přesyceni, a tak už se jen touláme uličkami plnými turistů, lížeme zmrzlinu a nasáváme atmosféru města. Sníme o tom, že si do Toskánska zajedeme ještě jednou, a to alespoň na týden a hlavně mimo sezónu - dnes na internetu není problém najít ubytování a vlaky sem také jezdí. Čeká nás katedrála Santa Maria del Fiore a celá řada dalších atraktivních míst, která jsme tentokrát nestihli.

Jan Franců

William Batchelder BRADBURY

V lednu uplynulo 150 let od úmrtí amerického hudebníka a skladatele, který je uživatelem Evangelického zpěvníku povědomý, protože jeho nápěvy už provázejí několik generací. Narodil se 6. 10. 1816 v Yorku/ Main a zemřel 7. 1. 1868 v Montclairu/ New Jersey, byl tedy vrstevníkem Bedřicha Smetany a Boženy Němcové. Své hudební vzdělání získal jednak v Bostonu (jeho učitelem byl slavný Lowel Mason), jednak v Anglii a potom v Německu. Jako varhaník, sbormistr a učitel působil v Brooklynu, Machiasu a Bostonu. Spolu s bratrem Edwardem vlastnil také továrnu na klavíry v New Yorku. Roku 1837 se oženil a z manželství bylo pět dětí. Mnoho jeho skladeb bylo určeno pro nedělní školy. Slavné byly hudební festivaly mládeže, kterých se účastnilo až 1000 dětí. Pro chrámové pěvecké sbory vydal celou řadu sborníků. Byl známý v celé Americe.

Dožil se pouhých 51 let, ale jeho písně se zpívají dodnes: *Slyš, jaká to libá píseň, Když zřím ten divuplný kříž, Má víra pohlíží...* Ostatní si najdete sami.

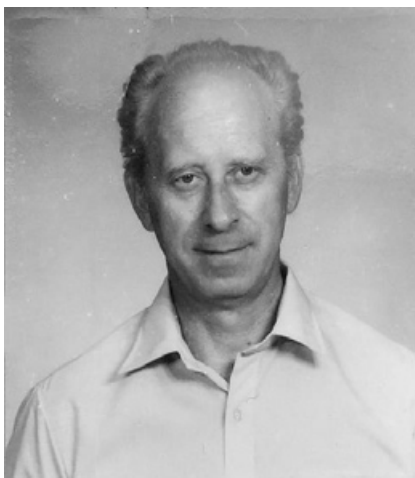
Bohuslav Vik

ŽILI MEZI NÁMI

Bohumír Popelář (25.5.1937 - 28.11.2017)

V Blahoslavově domě v Brně jsme se na sklonku minulého roku (9. prosince) rozloučili s bratrem Bohumírem Popelářem. Býval po mnoho let presbyterem sboru Brno II, jeho účetním a ekonomem, věnoval sboru a církvi mnoho péče, činil tak moudře, pilně a trpělivě.

Otiskujeme několik odstavců z kázání bratra faráře Martina Horáka při rozloučení. Rodina zesnulého bratra Bohumíra Popeláře nám poskytla několik svých vzpomínek. Připojujeme je pro čtenáře Setkávání, jsou vyjádřením vděčnosti, s níž se i nám sluší doprovázet toto vzpomínání.

*Uval na Hospodina cestu svou a slož v něm naději, onť zajisté všechno spraví.
Ž 37,5*

..slyšíme z těchto slov v první řadě o životě jako o cestě. Hospodin nás nezve, abychom přešlapovali na místě, abychom ustrnuli, postávali nebo poposedávali. On nás zve na cestu. Je to obrazné vyjádření, které dobře vyjadřuje, že máme dospět a zrát. Ve dnech života bratra Popeláře z toho mnohé rozpoznáváme. Když se neustále vzdělával, když rozvíjel své zájmy a zdokonaloval své pracovní schopnosti, postupoval po jednotlivých pracovních pozicích ve svém zaměstnání, a to doslova z toho posledního místa, když překonával překážky, které se před něj stavěly - vždy znovu při tom naplňoval obraz života jako cesty.

Žalmista dále vyzývá, aby člověk "svou cestu uvalil na Hospodina". To není výzva určená pro lehkoživky: ti, kterým se životem jde snadno, nic na nikoho uvalovat nemusí. Tady zaznívá pozvání pro toho, jehož životní cesta je obtížná, nebo dokonce neunesitelně těžká. Když bratr Popelář zažíval předčasnou smrt své maminky, když doprovázel svou těžce nemocnou ženu, a věrně jí pak dosloužil až do konce, když ho zasáhlo náhlé, tragické úmrtí jeho nejstaršího syna, byly to rány k neunesení. Sám by musel povědět, co ho v takových chvílích neslo.

Zde v Blahoslavově domě jsme ale něco mohli odtušit - z toho, jak pravidelně a rád mezi nás přicházel při různých příležitostech, jak obětavě zde pracoval při různých úkolech, jak se ujal sborových finančních záležitostí, jak mnoho let působil jako presbyter sboru. Neslychali jsme ho často mluvit o jeho víře, z jeho kroků a z jeho jednání jsme ale mohli vyrozumět: svou naději složil v Hospodinu.

"Onť zajisté všechno spraví", slyšíme v tom konfirmačním verši na závěr. Pán Bůh není opravář. Nebude po nás napravovat, o co jsme usilovali, nebude spravovat, co se nám nepovedlo. On ale bude spravovat, to znamená vést a řídit věci k jejich dobrému konci. Všechno naše dobré snažení nakonec dovede k dobrému závěru.

Martin Horák (z kázání)

Když jsem byla malá, jeden den v týdnu mě ze školky na Úvoze pravidelně vyzvedával táta. Šli jsme pak do nedaleké Technické knihovny. Usadili jsme se v tiché studovně a táta začal pracovat na rešerších. Pro mne z tašky vytáhl papír a pastelky, malovala jsem si. Když jsem se začala vrtět a dělat hluk, sáhl táta do tašky podruhé a vylovil karamelku (měl vždy dostatečnou zásobu). A zas bylo ticho... Mám tátu jen pro sebe a v ústech sladko.

dcera Jana

Já si na svého tátu pamatuji jako na oporu. Hodně doma po práci studoval i pracoval. Pro sbor, pro rodinu, i pro Zbrojovku.

Tak trochu osobní vzpomínka na mou střední školu. Chodil jsem na strojní průmyslovku a v té době se výrobní dokumentace kreslila tuší na pauzovací papír. A tak se ve škole neustále psalo, spíš vlastně rýsovalo na papíry A4 různé obrazce technickým písmem a křivkami. Tehdy koupit správná pera nebylo jen tak - a táta mi předal svou sadu kreslicích per. A křivítka, bubliny (šablony kružnic), kružítko, která měl schovaná "pro případ". A pomáhal, když jsem zoufale trhal jednu čtvrtku papíru za druhou kvůli úpravě, půjčil mi žiletky na vyškrabávání chybných čar z pauzovacího papíru, škrabal se mnou v noci před odevzdáním ročníkové práce.

Zkrátka - na tátu bylo spolehnutí. Tak na něho vzpomínám.

syn Jiří

V žádné hře nás nenechal jen tak vyhrát. Hrál tvrdě a s úsměvem. Zlobila jsem se na něj proto. Nebral žádné citové ohledy.

dcera Marta

Táta: klidná trpělivá síla. Vždy na naší straně. Bez stížností, ochotný a schopný pomoci. Velmi jemná kůže dlaní, hrával jsem si jako dítě s jeho dlaněmi a prsty při bohoslužbách v Blahoslaváku při "dlouhém" kázání a mám jeho ruce z dětství hluboko v paměti. Spravedlivý. Statečný, pohřbil ženu, syna, přesto pro mne vzorem víry a radosti ze života, života ve víře. Měl a má můj obdiv a vděk. A věděl jsem denně, že nás všechny miluje.

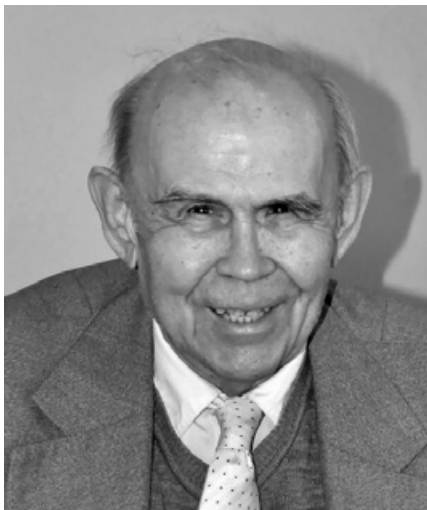
syn Dan

Do sboru v Brně II jsem poprvé zavítala v září 2013. Přišla jsem z Holandska do Brna na roční studijní pobyt, s nadšením ze změn, které tu probíhají, ale také s nedokonalou češtinou a snad i menšími obavami, jestli se tu nebudu cítit sama. Hned tu první neděli mě Popelářovi pozvali na oběd a stejně tak i každou následující neděli. Poznala jsem je jako moc příjemnou rodinu a pana Popeláře jako milého člověka, který se upřímně zajímá o své okolí. Moc toho nenamluvil, ale o to víc si užíval přítomnost svých nejbližších. A že měl na co být pyšný. Jemu a celé rodině jsem pořád moc vděčná za to, jak mě tenkrát přijali mezi sebe. Mají velký podíl na tom, že ten můj roční pobyt se už protáhl na 25 let.

Lisa Fikejsová

Vladimír Horák (28.3.1926 - 30.1.2018)

Bratr Vladimír Horák se narodil v roce 1926 jako nejstarší syn v rodině legionáře. Vyrůstal ve Veselí nad Moravou, ale později se s rodinou přestěhoval do Brna. Zejména péčí maminky byl spolu s oběma sestrami veden k víře. V Brně se rodina zapojila do života sboru v Blahoslavově domě. Toto společenství ho pak provázelo po celý život.

Po studiu na gymnáziu vystudoval na brněnské univerzitě obor deskriptivní geometrie a matematika. Zde začal působit jako asistent na katedře matematiky, z politických důvodů však musel své zaměstnání opustit. Dlouhodobé uplatnění pak našel jako matematik-analytik v závodě Incotex.

V Blahoslavově domě se seznámil se svou budoucí manželkou Vlastou, rozenou Hauerovou. V roce 1950 zde měli svatbu. Společně vychovali dvě dcery, Milenu a Janu.

Do svého sboru přicházel zcela pravidelně, účast na bohoslužbách byla pro něj velmi důležitá. Aktivně se zapojil do některých aktivit církve: vyučování v nedělní škole, budování středisek na Sázavě a Blažkově a organizování zdejších pobytů. Jako zpěvák a dirigent působil v pěveckém sboru Blahoslav.

V důchodu se pak věnoval svým zálibám. Byl manuálně zručný, věnoval se hudbě, zůstal trpělivým učitelem. Svůj čas a pozornost věnoval především své rodině, dětem a vnoučatům.

Bratr Vladimír Horák zemřel po krátké nemoci v úterý 30. ledna v požehnaném věku 91 let. Lidé, kteří bratra Horáka znali, si ho budou pamatovat jako člověka mírného a laskavého, jako muže, kterému byly cizí pomluvy, který věděl, co chce, a uměl říci svůj názor.

Rozloučili jsme se s ním 10. února. S nadějí, že ten, který byl vzkříšen, povolá k novému životu i nás.

Martin Horák

Květnové hudební nešpory v Komenského kostele

Zveme vás na neděli 6. května v 19:30, kdy v rámci hudebních nešpor vystoupí Smíšený pěvecký sbor Choirchestra z Brna. Výtěžek dobrovolného vstupného bude věnován Handicap klubu Brno a biblickým zamyšlením poslouží sestra farářka Jana Hofmanová. Choirchestra je moderní pěvecký sbor, který byl založen v roce 2010. Věnuje se zpěvu různých stylových žánrů. Bližší informace na <http://www.choirchestra.cz>

Kavárnička Brno I

- 4.4. Bratr Jan Franců: promítání fotografií z cest
- 11.4. Bratr Felix Davídek: Za co mohl inkvizitor Boblig?
- 18.4. Sestra Věra Bednářová: Sté výročí vzniku evangelické církve
- 25.4. Vystoupení studentů konzervatoře

Podpora čínským křesťanům

Pouze osmi čínským křesťanům, kteří v České republice požádali o mezinárodní ochranu, udělilo ministerstvo vnitra na konci února v Česku azyl. Zbýlých 70 žádostí bylo zamítnuto. Rozhodnutí o žádostech, které podali začátkem roku 2016, bylo několikrát odloženo. Výzvu členům vlády s prosbou o brzké vyhovění žádostem o azyl zaslalo již v září 2016 předsednictvo Ekumenické rady církví v ČR.

Jsme vděční za udělení osmi azylů. Křesťané jsou v ČLR kvůli víře pronásledováni, a pokud by se tam odmítnutí žadatelé museli vrátit, hrozí jim postih a pronásledování. Přáli bychom si, aby mohli v naší zemi zůstat a svobodně vyznávat svoji víru, pokud tak nemohou činit ve vlastní zemi.

Právníci zastupující odmítnuté žadatele se hodlají obrátit na soudy, aby rozhodnutí ministerstva vnitra přezkoumaly. To, že žadatelé aktivně projevují zájem o začlenění do společnosti, učí se česky, někteří z nich pracují, dokazuje, že nechtějí být závislí na podpoře a nejsou ekonomickými migranty.

Děkujeme všem, kdo žadatelům pomáhají. Modleme se za čínské křesťany v jejich vlasti i v naší zemi!

V Praze dne 6. března 2018

Synodní rada Českobratrské církve evangelické

DÍKY A PROSBY

Pane, prosíme, dej nám všem prohlédnout a pokorně si přiznat, že často víc než Tebe posloucháme své touhy. Otevírej nám srdce, abychom se obraceli k dobrému a ne k tomu, co nás od Tebe odvádí. Otevírej nám oči a dávej nám odvahu, abychom se uměli vztáhnout k našim bližním, kteří nás potřebují.

Prosíme Tě za nemocné, osamělé a trpící, kterým pomoci nedovedeme. Zůstaň s těmi, kteří jsou na konci své životní cesty, jako naděje věčného života s Tebou.

Přimlouváme se za lhostejné, za ty, kdo nevidí, jak svým působením ubližují druhým.

Prosíme Tě za pokoj ve světě, za smíření a dohodu mezi lidmi. Prosíme Tě za moudrost pro představitele našeho státu i světových mocností. Ať nezapomínají na to, že skutečným a jediným Pánem na zemi jsi Ty.

Prosíme Tě za společenství našeho sboru i ostatních sborů naší evangelické církve. Prosíme za celý Tvůj lid, ať nezastiňuje a nekomolí Tvé evangelium, nýbrž je nese všemu stvoření, s chválou Tobě a s vědomím, že sám je Tvým slovem nesen.

Přímluvná modlitba zazněla v Husovicích v neděli 4. března 2018

ZE SBOROVÝCH STATISTIK 2016 / 2017

Počet členů:	Brno I	Brno II	Husovice	Židenice
Brno	808 / 800	587 / 586	523 / 521	312 / 304
Kazatelské stanice	55 / 58	64 / 64		125 / 125
Celkem členů	863 / 858	651 / 650	523 / 521	438 / 429

Bohoslužby, svátosti, služebnosti:

Počet bohoslužeb celk.	96 / 99	107 / 106	56 / 55	106 / 111
Brno - účast	155 / 135	127 / 149	65 / 65	92 / 80
Kaz. stanice - účast	Rych. 8 / 6	Tiš. 19/ 19		Bl.11 / 10
Nedělní škola - účast	15 / 15	15 / 18	16 / 12	10 / 10
Nešpory - počet	6 / 6	5 / 5	s Brno I	
ÚSP a DD - počet		47 / 50	- /	
Křty	13 / 22	8 / 6	9 / 5	1 / 1
Večeře Páně - počet	20 / 18	19 / 23	10 / 10	28 / 39
Večeře Páně v rodině	- / 3	3 / 3		2 / 3
Konfirmováno		- / 7	4 / 2	- /
Sňatky	13 / 13	15 / 12	16 / 7	2 / 1
Pohřby	10 / 7	9 / 13	3 / 2	3 / 2

Setkání v týdnu - průměrná účast:

Biblic. hodiny (dospělí)	17 / 15	29 / 29	9 / 8	11 / 12
Vyučování děti	3 / 5	5 / 5	9 / 8	11 / 13
Konfirmandi		8 / 5	4 / 3	6 / 7
Mládež	10 / 8	8 / 8		6 / 5
Dětský klub	6 / 7	- / 15		
Katecheze		3 / 3		- / 3
Kurzy Alfa a Beta	27 / 19			
Přípravka učitelů NŠ	3 / 3	7 / 7		6 / 9
Kavárnička pro seniory	17 / 16	7 / 7		
Pěvecký sbor	15 / 15		- / 18	15 / 12

Setkání jednou v měsíci - průměrná účast:

Modlitební setkání	10 / 5			20 / 3
Stř. generace, kluby	10 /	10 / 7	22 / 12	8 / 16
Setkání sboru				25 / 20
Desert - bohoslužby			85 / 70	

Brno I

Staršovstvo sboru Brno I se v březnu sešlo na schůzi otevřené všem členům sboru a věnovalo se především přípravě výročního sborového shromáždění a zprávě o životě sboru. Dále jsme se věnovali přípravě na Noc kostelů a dalším plánovaným bohoslužbám, služebnostem a akcím. Projednávali jsme také vhodnější upevnění kříže, který je umístěn v Červeném kostele, a další postup při stavbě fary na Pellicově ulici.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo dokončilo přípravu výročního sborového shromáždění, sestavilo také návrh na funkcionáře tohoto shromáždění a upravilo seznam členů s hlasovacím právem. Dalo svůj souhlas statutárním zástupcům k podpisu smluv o dílo s firmami provádějícími rekonstrukce nebytových prostor. Dále vzalo mimo jiné na vědomí přehled připravovaných sborových akcí: Výletní neděle (18. 3.), nešpory (18. 3., 15. 4.), návštěva partnerského sboru v Apeldoornu (26. 4. - 1. 5.), Noc kostelů (25. 5.), návštěva kazatelské stanice v Tišnově (27. 5.), seniorátní neděle v Blahoslavově domě (3. 6.), svatojakubská pouť (9. - 10. 6.), víkendový pobyt na Blažkově (15. - 17. 6.), týdenní pobyt na Blažkově (28. 7. - 4. 8.).

Martin Horák

Brno - Židenice

Staršovstvo se kromě obvyklých záležitostí zabývalo ještě přípravou sborového shromáždění. Presbyteři hovořili o sborovém večeru s tématem „křesťanská služba“ a o tom, jak na něj navázat. Na neděli 24. června připravujeme sborový den a na sobotu 22. září další ročník výletu po tolerančních modlitebnách. Tentokrát vyrazíme na Těšínsko (Bludovice, Polský Těšín, Bystřice nad Olší, Návsí a Komorní Lhotka). Staršovstvo také schválilo konání několika koncertů v našem kostele v příštích měsících.

Radka Včelná

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.4.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 modlitební setkání

19:00 přípravka NŠ

19:00 Kůrovec

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská

4., 18.4.

15:00 kavárnička

17:00 konfirmandi

18:00 mládež

18:00 kurs Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených

dveří 5., 19.4.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 Cantate Domino

Neděle:

10:00 nedělní škola

pro děti

Brno II

Po - Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.4.

Úterý:

8:30 Dvojka - dětský klub

17:00 biblická hod. Tišnov 10., 24.4.

19:00 střední generace

Středa:

8:30 Dvojka - dětský klub

13:00 Diakonie, Hrnčířská

11., 25.4.

14:00 biblická hodina Kociánka

4., 18.4.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba NN 26.4.

9:30 Mateřský klub 12., 26.4.

14:30 odpolední káva 5., 19.4.

16:00 konfirmační příprava

16:30 vyučování dětí

17:30 mládež II.

Pátek:

8:30 Dvojka - dětský klub

Sobota:
9:30 DD Kociánka 14., 28.4.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání v Blahosl. domě

Brno - Husovice

Úterý:

17:15 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 12.4.

Pátek:

16:00 děti

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 8.4.

Brno - Židénice

Pondělí:

16:30 děti Blansko

17:30 konfirmandi Blansko

19:00 bibl.hod.Blansko

vše 9. a 23.4.

18:30 staršovstvo 2.4.

19:00 porada učitelů NŠ

16.4.

Úterý:

15:30 děti

16:40 konfirmandi

19:00 Modlitby a zpěvy

Tažé 10.4.

19:19 DŽES 3., 17.4.

19:00 modlitební setkání

24.4.

Středa:

17:00 mládež

19:00 biblická hodina

Pátek:

19:00 střední generace

21.4.

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:18 pěv. sbor ChrapoT

Brno I**Brno II****Brno - Husovice****Brno - Židenice**

1.4.	Neděle velikonoční BK Jiří Gruber, VP ČK Jiří Gruber, VP Rch Jiří Gruber, VP	BD Iva Květonová, Martin Horák, VP Tiš Saša Jacobea, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Radka Včelná, VP Bl Radka Včelná, VP
2.4.	Pondělí velikonoční 9:00 BK Jaroslav Vitek			
8.4.	1. neděle po Velikonočních BK Jana Hofmanová ČK Jana Hofmanová, křest <i>Vox Humana</i>	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná Bl Radka Včelná
15.4.	2. neděle po Velikonočních BK Jana Hofmanová ČK Václav Slouk <i>ekumenická neděle</i> Rch Jiří Šimsa	BD Saša Jacobea, křest <i>Cantate Domino</i> Tiš Martin Horák, křest	Hu Štěpán Hájek <i>Husovický dvorek</i>	Žd Petr Sláma Bl kazatel CB
22.4.	3. neděle po Velikonočních BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber, křest <i>Cantate Domino</i>	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná Bl Radka Včelná
29.4.	4. neděle po Velikonočních BK Jaroslav Vitek ČK Jaroslav Vitek	BD Martin Horák Pavel Just	Hu Štěpán Hájek <i>Husovický dvorek</i>	Žd Radka Včelná Bl Radka Včelná
6.5.	5. neděle po Velikonočních BK Jana Hofmanová ČK Jana Hofmanová Rch Jiří Šimsa 19:30 ČK Jana Hofmanová, <i>nešpory</i>	BD Saša Jacobea Tiš Martin Horák	Hu Jaroslav Vitek 19:30 ČK, <i>nešpory</i> Jana Hofmanová	Žd Radka Včelná, VP Bl Radka Včelná, VP
	BK: Bethlehemský kostel v 8:30 ČK: Cervený kostel v 10:00 Opl: sál Opletatova 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavný dům v 9:00 Tiš: Tišov v 10:30	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

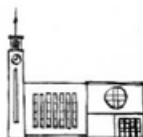
Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2018 (XX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.